

SZAKMAIORIENTÁCIÓ AZ AGRÁR ÉS A GAZDASÁGI-SZOLGÁLTATÁSI SZAKTERÜLETRE

9. évfolyam

Agrár és gazdasági-szolgáltatási orientációs ismeretek	74 óra
Agrár és gazdasági-szolgáltatási orientációs gyakorlatok	<u>111 óra</u>
Elmélet és gyakorlat	185 óra

10. évfolyam

Agrár és gazdasági-szolgáltatási orientációs ismeretek	74 óra
Agrár és gazdasági-szolgáltatási orientációs gyakorlatok	<u>111 óra</u>
Elmélet és gyakorlat	185 óra

AGRÁR ÉS GAZDASÁGI-SZOLGÁLTATÁSI ORIENTÁCIÓS ISMERETEK

9—10. évfolyam

Célok és feladatok

A tantárgy oktatásának célja, hogy a tanulók az alapvető gazdasági ismeretek elsajátítása után ismerjék, értsék a gazdasági élettel kapcsolatos legfontosabb alapfogalmakat, összefüggéseket, és képessé váljanak ezek felhasználására későbbi tanulmányaikban, saját ügyeik intézésében. Értsék a tömegtájékoztató gazdasági híreit, és legyenek képesek ezeket összekapcsolni megszerzett ismereteikkel.

Az agrár ágazatok tevékenységének, sokszínű, tartalmas, aktív tanulói magatartást eredményező bemutatásával keltse fel a tanulók érdeklődését a szakterület iránt.

Az ismeretkör segíti a tanulók gazdasági, politikai kérdések felé orientálását az érdeklődésük megerősítésével, megfigyeléseik és személyes tapasztalataik megerősítésével.

Fejlesztési követelmények

A tantárgy tanulása során fejlődjenek a tanulók szakmai tantárgyak tanulásához szükséges képességei, így különösen az ismeretelemző-értékelő gondolkodás, az önálló ismeretszerzés, az ismeretek alkalmazási képessége.

Fejlessze a szóbeli és írásos szakmai kommunikációs képességeket. Alakuljon ki, fejlődjön, erősödjön meg a tanulók saját munkájukkal kapcsolatos igényessége, munkájuk legyen átgondolt, célszerű, eredményes, a szóbeli kommunikációban törekedjenek a nyelv, a szakkifejezések szabatos használatára, munkáikban az igényes külalakra.

A tantárgyi tevékenység során szokjanak hozzá a tanulók a számítástechnikai eszközök használatához.

Alakuljon ki a tanulóknál az önálló szakmai tanulás, feladatmegoldás igénye, érezzék meg a tanulási eredmények, sikerek értékét, örömet.

A tantárgyi tevékenység során folyamatosan erősödjék a tanulási és szakmai motiváció, váljon tudatos döntéssé a szakmaválasztás. Ismerjék meg és fogadják el a szakmai tevékenységek végzéséhez szükséges magatartási szabályokat, magatartásformákat.

A szakmai tanulmányi tevékenység által alakuljon ki a szakmához, a választott munkához, életpályához való kötődés.

A tanulók szeressék a természetet, tiszteljék annak értékeit, ismerjék fel és utasítsák el a környezetszennyező, természetkárosító tevékenységeket, az ilyen magatartást.

9. évfolyam**Évi óraszám: 74 óra***Belépő tevékenységformák*

A mindennapi tapasztalatok felhasználása a tanulás folyamatában.

Az ismeretszerzés technikáinak minél szélesebb alkalmazása — írott sajtó, elektronikus adatbázisok használata, tájékozódás kézikönyvekben, folyóiratokban, az interneten, filmélmények hasznosítása.

A tananyaghoz kapcsolódó adatok, információk gyűjtése. Önálló beszámolók, kiselőadások megtartása.

Az új gazdasági események követése.

Tanári irányítás mellett üzemlátogatások, terepbejárások, leírások, képek, filmek, internetes ismeretforrások alkalmazásával önállóan végrehajtott adatgyűjtés, megfigyelés, tapasztalatszerzés, tájékozódás az agrárgazdaság ágazatainak ismérveiről, jelenségeiről, folyamatairól, állapotáról.

Tapasztalatok elemzése, értékelése, hasznosítása önálló és csoportos feladatokban, az eredmények rajzi és szöveges ismertetése, dokumentálása, előszóban, írásban, számítástechnikai formában.

Témakör	Tartalom
Gazdasági alapismeretek	Szükségletek, termelés, szolgáltatás és kapcsolatuk, a gazdálkodás, gazdaság, infrastruktúra, munkamegosztás, a nemzetgazdaság ágazati szerkezete, a termelési tényezők, piac, kereslet, kínálat.
A gazdálkodás szervezeti keretei: Az állam szerepe és feladatai	A költségvetés szerepe, felépítése, az állam szerepe a piacgazdaság jogi feltételei megteremtésében, az adók és támogatások szerepe az állam gazdálkodásában.
A háztartás gazdálkodása	A háztartás bevételei és kiadásai, megtakarítások a háztartásban és a hitel szerepe a háztartások pénzgazdálkodásában.

A továbbhaladás feltételei

A tanulók tudják az alapvető fogalmakat (szükségletek, termelés, javak, munkamegosztás, gazdálkodás, piac, kereslet, kínálat), ismerjék a termelési tényezőket, a kereslet, a kínálat és a piac kapcsolatát, csoportosítsák a javakat.

A tanulók legyenek képesek bemutatni a gazdasági szereplőket és kapcsolataikat.

A tanulók tudják felsorolni az állam feladatait, az állami költségvetés legfontosabb bevételeit és kiadásait.

A tanulók legyenek képesek felsorolni a háztartás feladatait, bevételeit és kiadásait, értékelni a háztartás pénzgazdálkodását, kiszámítani a háztartás bevételeit, kiadásait, megkülönböztetni a háztartás munkavállalói és jövedelemfelhasználó kapcsolatrendszerét.

Az önállóan végrehajtott adatgyűjtés, megfigyelés, tapasztalatszerzés, tájékozódás, az elemzések, értékelések és eredmények ismertetésében készítsenek dokumentálást előszóban, rajzi és szöveges, számítástechnikai formában is.

10. évfolyam**Évi óraszám: 74 óra***Belépő tevékenységformák*

A mindennapi gazdasági kultúra szóbeli és írásbeli kommunikációja alapjainak elsajátítása, az egyszerűbb fogalmak és kifejezések pontos használata, az ismeretek és tapasztalatok megfogalmazása.

A vállalkozási készségek és képességek megismerése, fejlesztése (kockázatvállalás, felelősségvállalás, önállóság, együttműködés képessége, vitakészség).

Célra irányuló önálló tájékozódás az agrárgazdaságról, annak környezetéről.

Témakörök	Tartalmak
A vállalkozások	Az üzleti vállalkozás és nonprofit szervezetek elhatárolása, a vállalkozások csoportosítása, a vállalkozás alapításának, működésének és megszűnésének jogi keretei, az egyéni vállalkozások működésének kérdései, kapcsolat más vállalkozással.
Pénzügyi ismeretek	Árucseré és a pénz, bankszámlapénz és pénzhelyettesítők, ár, jövedelem, a pénzintézetek.
A gazdálkodás személyi feltételei	A munkaviszony, a munkaszerződés, a munkáltató és a munkavállaló jogai és kötelezettségei, az érdekképviselő.
A tevékenység eredményének számbavétele a vállalkozás szintjén	Ráfordítás, költség, kiadás, árbevétel, fedezeti összeg.
Külgazdasági kapcsolatok	Külkereskedelem, export, import.

A továbbhaladás feltételei

A tanulók legyenek képesek jellemezni a vállalkozások és a gazdasági szereplők kapcsolatát, megkülönböztetni az üzleti vállalkozást és a nonprofit vállalkozást, a vállalkozási formákat, a vállalkozási formák előnyeit és hátrányait.

A tanulók ismerjék a legfontosabb gazdasági és pénzügyi fogalmakat.

A tanulók ismerjék a költség, kiadás, ráfordítás, bevétel, fedezeti összeg, eredmény fogalmakat, kapcsolatukat az eredménnyel.

Ismerjék a munkaviszony és munkaszerződés fogalmak tartalmát.

AGRÁRÉSGAZDASÁGI-SZOLGÁLTATÁS-ORIENTÁCIÓSGYAKORLATOK

9—10. évfolyam

Célok és feladatok

A tantárgy tanításának célja, hogy a tanulókat megismertesse az agrárgazdaság különböző szintjeivel, és ezzel segítse pályaválasztásukat.

Az alapvető gazdasági ismeretek elsajátítása után ismerjék, értsék a gazdasági élettel kapcsolatos legfontosabb alapfogalmakat, összefüggéseket és váljanak képessé ezek felhasználására későbbi tanulmányaikban, saját ügyeik intézésében. Értsék a tömegtájékoztató gazdasági híreit, és legyenek képesek ezeket összekapcsolni megszerzett ismereteikkel.

Az agrárgazdaság tevékenységének sokszínű, tartalmas, aktív tanulói magatartást eredményező bemutatásával keltse fel a tanulók érdeklődését a szakterület iránt.

A tanulók kapjanak lehetőséget a biológiai, kémiai, életviteli és gyakorlati ismeretek alkalmazására. Fogadják el a környezet- és természetvédelem fontosságát, sajátítsák el a rajzolvasási készségeket.

Az ismeretkör segíti a tanulók gazdasági politikai kérdések felé orientálását az érdeklődésük megteremtésével, megfigyeléseik és személyes tapasztalataik megerősítésével.

A természettudományos gyakorlatok célja a tanulók manuális készségének kialakítása a szervezett, gazdaságos, higiénikus munkavégzésen keresztül, és kellő gyakorlat biztosítása a laboratóriumi eszközök és készülékek használatához.

A gyakorlatok végeztetésének célja a tudatos környezetszemlélet kialakítása, a kémiában, fizikában, biológiában tanult ismeretek elmélyítése.

Neveljen a szakmai tevékenységekkel kapcsolatban tudatos, felelősségteljes magatartásra.

A gazdaságok és üzemek látogatásának célja, hogy az agrárágazatok tevékenységének sokszínű, tartalmas, aktív tanulói magatartást és tanulási élményeket is eredményező bemutatásával keltse fel a tanulók érdeklődését a szakterület iránt, bizonyítsa be számukra az ágazat gazdasági jelentőségét, hosszú távú fejlődőképességét.

Keltse fel az érdeklődést a szakterület termelési folyamatai iránt, mutassa be az egyes ágazatokban, munkakörökben végzett munkatevékenységeket, járuljon hozzá a tanulók egyéni életpályájának reális megtervezéséhez.

A laboratóriumi gyakorlatok célja a tanulók gyakorlati készségeinek magalapozása, lehetőség nyújtása a szervezett, célirányos, biztonságos és higiénikus munkavégzésre, a munkaeszközök, laboratóriumi eszközök és készülékek használatának gyakorlása, neveljen a szakmai tevékenységekkel kapcsolatos tudatos, felelősségteljes magatartásra.

Fejlesztési követelmények

A tantárgyi foglalkozások során fejlődjenek a tanulók gyakorlati tevékenységhez szükséges képességei, így különösen az ismeretelemző-értékelő gondolkodás, a kreativitás, az önálló tapasztalatszerzés és ismeretalkalmazás képessége.

A tanulók szokjanak hozzá a produktív, átgondolt, biztonságos munkavégzéshez, az önálló gyakorlati feladatmegoldáshoz, érezzék meg a tanulási eredmények, sikerek értékét, örömet.

Ismerjék meg, fogadják el és tartásuk be a gyakorlati tevékenységek végzéséhez szükséges magatartási szabályokat, magatartásformákat, így különösen a személyi higiénia szabályait és a technológiai utasítások pontos betartásának kötelezettségét.

A tantárgyi tevékenység végzése során alakuljon ki bennük kötelességtudat, felelősségérzet, a társakra is figyelő, segítőkész magatartás, a mások munkájának, eredményeinek, teljesítményeinek tisztelete, erősödjék a tanulási és szakmai motiváció, a választott munkához, életpályához való kötődés.

Fejlődjön kezűgyességük, szóbeli és írásos szakmai kommunikációs képességeik, törekedjenek a szakmai nyelv szabatos és helyes használatára, írásos munkáikban az igényes külalakra, a pontosságra.

Gazdaságok és üzemek látogatása:

A tanulók legyenek képesek adott szempontok szerinti megfigyelésekre, tudják tapasztalataikat értékelni, elemezni, értsenek meg folyamatokat, összefüggéseket, azonosítsanak tanult fogalmakat, tapasztalataikról adott szempontok szerint legyenek képesek feljegyzéseket készíteni.

Fogadják el és tartásuk be a látogatott helyszínekre vonatkozó magatartási szabályokat.

Munkaműveletek, munkahelyzetek kipróbálása során alkalmazkodjanak az adott terület szabályaihoz.

Laboratóriumi gyakorlatok:

A tanulók szokjanak hozzá az önálló és produktív gyakorlati tevékenységhez, alkalmazkodjanak a tevékenység körülményeihez, találják meg és fogadják el saját szerepüket a gyakorlati munkában.

Helyesen használják az eszközöket, tartásuk be a művelési utasításokat, munkájuk legyen fegyelmezett.

Előfelkészülés, illetve tanári bemutatás után önállóan tudjanak műveleteket elvégezni, a jelenségek, folyamatok magyarázata során helyesen alkalmazzák a tanult ismereteiket.

A tanulók legyenek képesek a megfigyelések, mérések, kísérletek során nyert adatokat áttekinthetően rendszerezni, az eredményeket értelmezni, és azokból következtetéseket levonni.

9. évfolyam

Évi óraszám: 111 óra

Belépő tevékenységformák

Fogalomalkotás közvetlen észlelés (kísérletek, látogatások) és közvetett tapasztalás (videofilm) alapján.

Információk gyűjtése és következtetések levonása a látottak alapján.

Egyszerűbb mérések, kísérletek elvégzése, eredményeik értelmezése, összefüggések, törvényszerűségek felismerése.

Fizikai-kémiai változások megkülönböztetése.

Egyszerűbb számítások alkalmazása.

Manuális készségfejlesztés a különböző egyszerű laboratóriumi gyakorlatok elvégzésével.

A szakmaválasztás elősegítése.

Témakörök	Tartalmak
Gazdaságok és üzemek látogatása	Látogatandó területek: — mezőgazdaság (növénytermesztés, állattenyésztés, kertészet), — erdészet, — élelmiszeripar (tartósító, tej, hús, sütő).
Általános laboratóriumi ismeretek	Munkaszabályok. Baleset-megelőzés, baleset-elhárítás, elsősegélynyújtás. A legfontosabb laboratóriumi munkaeszközök. A laboratóriumban használt vegyszerek és jellemzésük.
Fizikai mennyiségek laboratóriumi mérése	Tömeg mérése, súly fogalma, mértékegységek. Térfogatmérés. Hőmérséklet fogalma, mérése. Sűrűség fogalma, mérése, mértékegysége.
Laboratóriumi alpműveletek	Oldatok készítése. Kristályosítás, átkristályosítás, anyagtisztítás. Lecsapás. Szűrés. Desztillálás.
Biológiai gyakorlatok	Mikroszkóp használata. Preparátumok készítése. Kész preparátumok vizsgálata. Növényismeret a terepen.

A továbbhaladás feltételei

A tanulók adott szempontok szerint figyeljenek meg tényeket, jelenségeket, folyamatokat, értsenek meg összefüggéseket, értékeljék, elemezzék tapasztalataikat, azonosítsanak tanult fogalmakat.

Ismerjék fel az egyes mezőgazdasági és élelmiszer-ipari szakmákban látott műveleteket, tudják azokat összerendelni termékekkel, eljárásokkal.

Készítsenek a laboratóriumi gyakorlatokról jegyzőkönyvet, az üzemplátogatásokról, más tapasztalataikról magadott szempontok alapján beszámolót.

Munkaműveletek, munkahelyzetek kipróbálása során alkalmazkodjanak az adott terület rendjéhez, fogadják el és maradéktalanul tartásukba a látogatott helyszínre vonatkozó magatartási szabályokat.

Részben önállóan is végezzenek el produktív gyakorlati tevékenységeket, eközben helyesen használják az eszközöket, tartásukba a műveleti utasításokat. Tudják ismertetni a gyakorlatban alkalmazott legalapvetőbb elméleti ismereteiket.

Helyes eredményre jussanak számítási feladataik során, vessék össze eredményeiket a tényekkel.

10. évfolyam

Évi óraszám: 111 óra

Belépő tevékenységformák

Mérések, kísérletek elvégzése, eredményeik rögzítése, értelmezése, összefüggések, törvényszerűségek felismerése, befolyásoló tényezők hatásának vizsgálata.

Manuális készségfejlesztés a gyakorlatok elvégzésével.

A minőség szerepének felismerése, a nyersanyag-előállítás és -feldolgozás, minőségbiztosítás.

Megfigyelési szempontok alapján ismeretszerzés.

A különböző mezőgazdasági és élelmiszer-ipari látogatások során az egyes területekhez tartozó szakmák közötti hasonlóság és különbözőség felfedezése.

Témakörök	Tartalmak
Minőség-ellenőrzés, minőség szabályozás	A minőség fogalma. A minőséget meghatározó tényezők. Minősítés és alapidokumentumai.
Szétválasztó műveletek	A szétválasztás elvi alapjai. Szétválasztó műveletek.
Vízvizsgálatok	A vízgazdálkodás alapjai. A víz lúgosságának, keménységének meghatározása. Ionok kimutatása. Oxigénigény mérése.
Alaptápanyagok vizsgálata	Szénhidrátok vizsgálata. Fehérjék vizsgálata. Zsírok, olajok vizsgálata, avasodás kimutatása, zsírmeghatározás törésmutató alapján. Minőségmutatók mérése, tej, sajt, liszt, szárított termékek vizsgálata.
Érzékszervi vizsgálatok	A vizsgálatok irányelvei. Minőség és az arra ható tényezők. Érzékszervi minősítés.
Állománymérés	Zsengeségmérés. Viszkózitásmérés. Hőmérséklet hatása az elhasználódásra.
Üzemlátogatás	Látogatandó területek: — mezőgazdaság (növénytermesztés, állattenyésztés, kertészet), — erdőgazdaság, — élelmiszeripar (tartósítók, hús, baromfi, tej, dohány, borászat, szeszipar).

A továbbhaladás feltételei

A tanulók adott szempontok szerint figyeljenek meg tényeket, jelenségeket, folyamatokat, értsenek meg összefüggéseket, értékeljék, elemezzék tapasztalataikat, azonosítsanak tanult fogalmakat.

Ismerjék fel az egyes mezőgazdasági és élelmiszer-ipari szakmákban látott műveleteket, tudják azokat összerendelni termékekkel, eljárásokkal.

Készítsenek a laboratóriumi gyakorlatokról jegyzőkönyvet, az üzemlátogatásokról, más tapasztalataikról magadott szempontok alapján beszámolót.

A munkaműveletek, munkahelyzetek kipróbálása során alkalmazkodjanak az adott terület rendjéhez, fogadják el és maradéktalanul tartásuk be a termelőüzemekre vonatkozó magatartási szabályokat.

Részben önállóan is végezzenek el produktív gyakorlati tevékenységeket, eközben helyesen használják az eszközöket, tartásuk be a műveleti utasításokat, használják fel megfelelően az élelmiszeranyagokat.

Tudják ismertetni a gyakorlatban alkalmazott legalapvetőbb elméleti ismereteiket.